

PLAN AKTIVNOSTI I MJERA ZA POTICANJE MEĐUNARODNE RAZMJENE

Sveučilište u Zagrebu donosi plan aktivnosti i mjera za poticanje međunarodne razmjene studenata i nastavnika imajući u vidu dugoročne potrebe hrvatskoga društva, te cjelokupnog visokoškolskog obrazovanja. Sadašnji trenutak europske integracije Hrvatske nalaže predloženi iskorak. Proglašena strategijska vizija društva znanja i *Deklaracija o poticanju uključivanja u međunarodne programe razmjene* koju je usvojio Senat Sveučilišta mogu se ostvariti samo ako se jasno definiraju zadaci i njihovi nositelji.

U tu svrhu potrebno je odmah započeti, i potom sustavno provoditi niz akcija i mjera. Neke od njih trebaju se provoditi na razini Vlade, odnosno pojedinih ministarstava i državnih tijela (I.), a druge na razini sveučilišta, odnosno pojedinih akademija i fakulteta (II.)

I. Mjere na razini Vlade, ministarstava i drugih državnih tijela

Stanje

Novi *Program cjeloživotnog učenja* Europske komisije (*Program*) obuhvaća sektorske potprograme za predškolski odgoj, osnovno i srednje obrazovanja (*Comenius*), visoko obrazovanje (*Erasmus*), obrazovanje odraslih (*Grundtvig*) te strukovno obrazovanje (*Leonardo*). Hrvatska, kao zemlja pristupnica, ima pravo sudjelovati u *Programu*, ali uz neke preduvjete: treba osnovati Nacionalnu agenciju za provedbu *Programa*, provesti postupak njezine akreditacije pri Europskoj komisiji (EK), i uplatiti nacionalni doprinos kojeg na temelju niza pokazatelja određuje EK.

Ako odmah započnemo s mjerama koje je potrebno provesti, najraniji datum kada bismo mogli sudjelovati u *Programu* je 2009./10. godina. Stoga, treba sustavno, svake godine povećavati razmjenu studenata i nastavnika, kako bismo u trenutku kada uđemo u *Program* mogli iskoristiti sredstva koja ćemo u tom trenutku u svakom slučaju morati uplatiti u fiksnom iznosu. Za to je u međuvremenu potrebno osigurati financijska sredstva, koja do 2009/10 trebaju rasti i pratiti godišnje povećanje razmjene. I kada napokon uđemo u *Program*, iz njega se neće moći pokriti svi troškovi naših studenata, stoga je potrebno izgraditi sustav studentskih stipendija i kredita te prijenosa stipendija. Potrebno je također uskladiti zakone koji se tiču sudjelovanja domaćih i stranih studenata i nastavnika u programima razmjene (boravak, osiguranje, zdravstveno osiguranje, zapošljavanje, studentska prava). Studentima (i nastavnicima) kao našim gostima u razmjeni potrebno je u Zagrebu osigurati smještaj. Sadašnji kapaciteti su premaleni i jedva pokrivaju sadašnju razinu razmjene.

Mjere

1. Osnovati nacionalnu agenciju

Zadatak: Osnivanje agencije. Njezin je zadatak provedba *Programa cjeloživotnog učenja* (uključujući i financijska pitanja) – suradnja s Europskom komisijom te sveučilištima i ostalim nositeljima interesa.

Rok izvršenja: Odmah

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

2. Započeti i što je brže moguće provesti postupak akreditacije nacionalne agencije pri Europskoj komisiji.

Zadatak: Zapošljavanje i obrazovanje djelatnika agencije, osiguranje prostora za rad agencije, informiranje svih korisnika i njihova priprema

Rok izvršenja: Što je brže moguće, završiti najkasnije do kraja studenoga 2008.

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatska misija pri EU u Bruxellesu

3. Sklopiti s Europskom komisijom memorandum o razumijevanju za *Program cjeloživotnog učenja*

Zadatak: Dogovoriti/pripremiti tekst memoranduma

Rok izvršenja: Odmah po završetku postupka akreditacije (točka 2.)

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

4. Osigurati i uplatiti sredstva za nacionalni doprinos

Zadatak: Predvidjeti i osigurati sredstva iz proračuna

Rok izvršenja: Odmah po završetku akreditacije (iz točke 2.)

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo financija

5. Osigurati dodatna sredstva za poticanje sudjelovanja u razmjeni hrvatskih studenata i nastavnika

Do ulaska u *Program cjeloživotnog učenja* sredstva se trebaju ubrzano povećavati, prateći proširenje razmjene kroz postojeće bilateralne sporazume, sveučilišne mreže, TEMPUS i druge projekte. Da bismo spremno dočekali ulaz u *Program* i iskoristili sredstva koja će nam tada biti na raspolaganju, trebamo do tada **ubrzano povećavati godišnju razmjenu studenata i nastavnika prema sljedećoj procijenjenoj dinamici:**

Ak. god.	Broj studenata	Broj nastavnika	Potrebna sredstva (€) studenti	Potrebna sredstva (€) nastavnici	Ukupno (€)
2006./07.	120	60	190.000	25.000	215.000***
2007./08.*	240	80	528.000	72.000	600.000
2008./09.*	400	120	880.000	108.000	988.000
2009./10.**	800	180	160.000	-	160.000
2010./11.**	1200	250	240.000	-	240.000

*Do ulaska u *Program* odlazak svi naših studenata i nastavnika moramo sami financirati. Pretpostavka je da svakog studenta u prosjeku stipendiramo s 2.200 eura po semestru (400 eura/mjesec i 200 eura za put), a nastavnika 900 eura/tjedan (dnevnice i put).

**Pod pretpostavkom da sudjelujemo u *Programu 2009./10* potrebno je osigurati dodatna sredstva za studente – u prosjeku 200 eura po studentu (ovisno o odluci Nacionalne agencije, odnosno Sveučilišta)

*** Procjena broja studenata i nastavnika u razmjeni te financija za 2007. godinu

Zadatak: Za poticanje i provedbu aktivnosti prije i poslije ulaza u *Program* potrebno je osigurati dodatna financijska sredstva i započeti rad na izradi odgovarajućih prijedloga odluka, smjernica i pravilnika/uputa.

Rok izvršenja: Odmah započeti, što prije odlučiti i potom sustavno provoditi
Nositelji: Radna skupina u kojoj sudjeluju predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva financija, Pregovaračkog tima za pristup EU, studenata, Rektorskog zbora, Sveučilišta u Zagrebu (Radna skupina).

6. Osigurati potrebne mehanizme prijenosa stipendija

Zadatak: Dobivanjem mogućnosti sudjelovanja u razmjeni studenti ne moraju izgubiti stipendiju za redoviti nacionalni studij koju su do tada primali. Donijeti odluke/dokumente potrebne za provedbu ove mjere.

Rok izvršenja: Najkasnije do ulaska u *Program*

Nositelj: Radna skupina (iz točke 5.)

7. Uskladiti relevantne zakonske propise i regulirati prava stranih studenata (x-ica)

Zadatak: Uskladiti zakonske propise (prijave boravka stranih studenata, zdravstveno osiguranje, otvaranje bankovnih računa, oporezivanje stipendija, rad stranih studenata, posebno radne dozvole za doktorande) i olakšati studentima administrativne postupke vezane za odlazak/dolazak u razmjenu, te regulirati prava stranih studenata, odnosno x-icu.

Rok izvršenja: Odmah započeti i što je moguće brže uskladiti, najkasnije ljeta 2008.

Nositelj: Radna skupina

8. Osigurati smještaj za strane studente.

Zadatci: Adaptacija sadašnjih prostora/izgradnja novih kapaciteta

Rok izvršenja: Odmah započeti s pripremama i osigurati da se prihvatni kapaciteti povećavaju u skladu s povećanjem broj studenata

Nositelji: Radna skupina, Grad Zagreb, Studentski centar, HAZU, Odbor za proračun, Povjerenstvo za prostorno planiranje, Povjerenstvo za međunarodnu suradnju

II. Mjere na razini Sveučilišta, te akademija i fakulteta

Stanje

Sveučilište također mora ispuniti neke preduvjete za sudjelovanje u *Programu*. Prije svega mora donijeti odluku da će sudjelovati i ispuniti sve pretpostavke za uključivanje u europske programe (*European Policy Statement*) i zatražiti od Europske komisije potvrdu koja Sveučilištu daje pravo sudjelovanja u Erasmus programu i pravo da od Nacionalne agencije zatraži sredstva (*Erasmus University Charter*).

Pretpostavke koje Sveučilište mora prije toga ispuniti jesu: ponuditi programe na stranom (engleskom) jeziku, osigurati priznavanje postignuća i vremena provedenog na drugom sveučilištu svakom studentu koji je sudjelovao u razmjeni, imenovati ECTS koordinate koji se brinu da se studentima priznaju nastava i ispiti koje su apsolvirali izvan matičnog sveučilišta/fakulteta/akademije, osigurati administrativnu podršku svih službi na nivou Sveučilišta i akademija/fakulteta i prirediti informacijski materijal na engleskom jeziku.

Trenutno na Sveučilištu imamo samo jedan program koji se u potpunosti izvodi na engleskom jeziku, jezične programe koji se izvode na jeziku koji se studira, te jedan program na BA razini koji se može ponuditi stranim studentima u razmjeni. Pored toga postoji nekoliko MA ili doktorskih programa koji se dijelom izvode ili mogu izvoditi na engleskom (i jedan na francuskom) jeziku. Iz upitnika koji smo proveli na Sveučilištu (koji su ispunile 32 sastavnice) vidljivo je da neke pripremaju module, manje dijelove ili kolegije na engleskom jeziku. Međutim, treba pojačati napore da se osiguraju i paralelni programi na engleskom jeziku i omogućiti studentima da sami biraju na kojem će jeziku slušati.

Studentima koji žele doći u razmjenu ili studirati na našem Sveučilištu moramo dati adekvatne informacije o programima. Ured za međunarodnu suradnju svake godine objavi popis studijskih programa za cijelo Sveučilište i Vodič za strane studente. Potrebno je, međutim, **za svaki studijski program prirediti detaljnu informaciju – *Course catalogue***. Iz ankete je vidljivo da samo 17 sastavnica ima publicirani materijal (ali tek nekolicina na engleskom jeziku) o svojim programima, 10 ih planira to napraviti, a pet za sada ni ne planira to pripremiti.

Rezultati ankete pokazali su također da je vrlo mali broj fakulteta koji imaju iskustva i znaju što treba učiniti da bi se studentu koji je bio u razmjeni prizna vrijeme i ispiti koje je položio na nekom drugom sveučilištu. Stoga treba imenovati Povjerenstvo i ECTS koordinate koji će osigurati priznavanje vremena i postignuća. Povjerenstvo treba na nivou Sveučilišta **organizirati radionice/redovite sastanke svih ECTS koordinatora**. S time u vezi, Sveučilište u Zagrebu u suradnji s European Association for International Education (EAIE) te TEMPUS projekata „Moving Ahead with the Bologna Process in Croatia“ i „Furtherance of the Bologna Process in Croatia“ organizirao je 14. lipnja 2007. u Poslijediplomskom središtu Sveučilišta u Zagrebu u Dubrovniku prvi sastanak - *Diploma Supplement and ECTS as Mechanisms of Mobility and Tuning with the EU system*.

Iz ankete je vidljivo da 11 fakulteta ima ured za međunarodnu suradnju, 11 planira, a 9 za sada ne planira otvoriti ured. Da bi međunarodna razmjena, ali i sudjelovanje u međunarodnim znanstvenim projektima bilo veće, potrebno je znatno povećati broj osoblja

koje će biti podrška u međunarodnim aktivnostima i na nivou Sveučilišta i njegovih sastavnica.

Sveučilište nema dovoljno poticajnu politiku primanja stranih studenata na redoviti studij. Stoga bi, iako to izlazi iz okvira razmjene, trebalo odrediti što u tom pogledu Sveučilište, ali i hrvatsko gospodarstvo i politika žele i kako se za to pripremiti, jer je i to dio međunarodne suradnje.

Mjere

1. Donijeti *European Policy Statement* Sveučilišta u Zagrebu

Zadatak: Pripremiti i usvojiti dokument koji navodi obveze koje se preuzimaju (a kojeg treba donijeti Senat) i preduvjet je za traženje *Erasmus University Chartera*,.

Rok izvršenja: kraj 2007.

Nositelji: Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta i Senat

2. Europskoj komisiji uputiti zahtjev za *Erasmus University Charter*

Zadatak: Pripremiti zahtjev

Rok izvršenja: odmah po potpisivanju Memoranduma o razumijevanju (vidi mjere na razini Vlade, točka 3. državnih mjera, u skladu s uputama i rokovima Europske komisije

Nositelj: Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta

3. Povećati broj studentskih i nastavničkih razmjena

Zadatak: Da bi se stvorile pretpostavke za provedbu aktivnosti i mjera iz točke 5. državnih mjera, odnosno **povećala godišnja mobilnost studenata i nastavnika** potrebno je **kontaktirati partnerska sveučilišta (posebno ona s kojima je sklopljen sporazum zadnjih nekoliko godina) te putem sveučilišnih mreža potaknuti sklapanje** sporazuma s članovima mreža, koji bi onda mogli biti osnovica za buduće sporazume u okviru *Programa*. Treba imati u vidu da povećanje mobilnosti naših i stranih studenata i nastavnika ovisi i o interesu i mogućnostima stranih partnera koji vrlo često nemaju posebnih sredstva (osim sredstava iz *Programa cjeloživotnog učenja*) za uključivanje svojih studenata i nastavnika u razmjenu.

Rok izvršenja: odmah

Nositelji: Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta i fakulteti/akademije

4. Osigurati smještaj studentima u razmjeni

Zadatak: U razvojne smjernice i planove Studentskoga centra treba ugraditi očekivane potrebe smještajnog kapaciteta za studenta i nastavnike u razmjeni u sklopu *Programa* i započeti s osiguranjem financijskih

sredstava i radovima na adaptaciji postojećih/izgradnji novih kapaciteta zajedno sa svim ostalim nositeljima interesa. Širenje smještajnih kapaciteta po godinama treba pratiti predviđeni porast razmjene

Rok izvršenja: Odmah

Nositelji: Povjerenstvo za međunarodnu suradnju i Povjerenstvo za prostorno planiranje.

5. **Osigurati dovoljan broj kolegija/modula/programa na engleskom jeziku.** Senat Sveučilišta u Zagrebu treba **donijeti odluku** da će se na Sveučilištu u Zagrebu:

- izvoditi **bar tri cjelokupna programa i na engleskom jeziku**, s tim da studenti mogu birati na kojem ih jeziku žele studirati

Rok izvršenja: ak. god. 2008./09.

Nositelji: Povjerenstvo za studij i studente, Povjerenstvo za međunarodnu suradnju

- na ostalim fakultetima kombinacijom kolegija na stranom jeziku, ili, ako to nije moguće, **barem kombinacijom kolegija u svakom području ponuditi program u trajanju od jednog semestra (30 ECTS bodova) za studente u razmjeni**

Rok izvršenja: Što je moguće ranije, a svakako u ak. god. 2008./09.

Nositelji: Fakultet/akademije, vijeća područja

- **na doslovce svakom fakultetu** odnosno akademiji ponuditi barem **jedan kolegij - redoviti ili izborni - i na engleskom/drugom svjetskom jeziku**

Rok izvršenja: ak. god. 2007./08.

Nositelji: Svaka akademija/fakultet

- studentima u razmjeni **omogućiti stjecanje ECTS bodova na različitim fakultetima/akademijama** i pri tome **donijeti odgovarajuće odluke o njihovom upisu i dokumentima** koji su za to vezani: **indeks, Learning Agreement, Transcript of records, studentska iskaznica (X-ica)**, te u svim IT promjenama **predvidjeti mogućnost upisa podataka za strane studente i studente u razmjeni**

Rok izvršenja: odmah nakon imenovanja ECTS koordinatora

Nositelj: Radna skupina ECTS koordinatora

- zatražiti od Rektorskog zbora da se u kriterijima Rektorskog zbora **aktivnosti vezane za mobilnost** (predavanje na stranom jeziku, aktivnosti ECTS koordinatora) **posebno vrednuju pri napredovanju nastavnika**

Rok izvršenja: što je moguće prije, najkasnije jesen 2007.

Nositelj: Rektor Sveučilišta u Zagrebu

- **poticati gostovanje** stranih nastavnika na hrvatskim sveučilištima, te gostovanje naših nastavnika na stranim sveučilištima, jer je to pretpostavka i za veću razmjenu studenata.

Rok izvršenja: Odmah , a najkasnije u jesen 2007. predložiti poticajne mjere

Nositelji: Povjerenstvo za ljudske potencijale i Povjerenstvo za međunarodnu suradnju

- **osnivati združene studije, posebice na MA i doktorskoj razini**

Rok izvršenja: Početak odmah, stalno

Nositelji: Fakulteti/akademije, Centar za poslijediplomske studije, PSD Dubrovnik (Ured za međunarodnu suradnju financijski će poticati odgovarajuće projekte, posebice međunarodne interdisciplinarne projekte)

- odobriti da se **u izradbi i akademskoj prosudbi i ocjeni kvalifikacijskih radova** (diplomski rad, magistarski rad, doktorska disertacija) može **osim hrvatskog koristiti i engleski (a ako to odobri Vijeće dotičnog fakulteta i neki drugi svjetski) jezik**. U takvom slučaju pristupnik je dužan rad predati na prosudbu s opsežnim hrvatskim sažetkom (opseg od najmanje 25% rada). Također je potrebno **donijeti Pravilnik o sporazumima o dvojnog doktoratu (cotutelle)**

Rok izvršenja: Odmah

Nositelji: Senat, stručne službe

- poticati razvoj **modula koji se izvode tijekom ljeta te ljetnih škola** i provesti **potreban postupak da programi dobiju ECTS bodove**.

Rok izvršenja: Do kraja veljače 2008.

Nositelj: Povjerenstvo za studije i studente

6. Priznavanje postignuća i vremena provedenog na drugom sveučilištu pretpostavka je svake mobilnosti. Radi se o vrlo osjetljivoj stručnoj djelatnosti koja iziskuje veliku širinu obrazovanja i poznavanja programa od strane ocjenjivača - ECTS koordinatora. ECTS koordinatori moraju biti akademske osobe, a njihov rad primjereno stručno i financijski vrednovan. Prema zahtjevu Europske komisije:

- **Sveučilište treba imenovati sveučilišnog ECTS koordinatora** koji osigurava predanost institucije ECTS principima i mehanizmima i koji je odgovoran za ugovorne odnose Europskom komisijom i Nacionalnom agencijom.

Rok izvršenja: Do kraja rujna 2007.

Nositelj: Senat na prijedlog Rektora

- **Akademije i fakulteti trebaju imenovati svoje ECTS koordinate** koji pomaže studentima u praktičnim i akademskim aspektima implementacije ECTS.

Rok izvršenja: Do kraja rujna 2007.
Nositelji: Svaka akademija i svaki fakultet

- **Imenovati Povjerenstvo Sveučilišta za ECTS**

Rok izvršenja: Do početka ak. god. 2007./08.
Nositelj: Vijeća područja i Senat

- **Svaka akademija i fakultet trebaju izraditi svoj Informacijski paket/katalog kolegija na hrvatskom, engleskom (te eventualno nekom dodatnom) jeziku (on-line ili tiskan) koji mora biti dostupan u ožujku za sljedeću ak. godinu (Ured za međunarodnu suradnju financijski će poticati izradu i izdavanje).**

Rok izvršenja: Odmah, a najkasnije do ožujka ak.god. 2008., odnosno do ožujka svake daljnje godine
Nositelji: Svaka akademija i svaki fakultet

7. Koordinirati aktivnosti vezane za razmjenu studenata i nastavnika i znanstvene projekte na nivou Sveučilišta

Administrativna koordinacija između Sveučilišnog Ureda za međunarodnu suradnju i Ureda za znanost Sveučilišta sa svim akademijama i fakultetima Sveučilišta, pretpostavka je uspješne mobilnosti i međunarodne znanstvene suradnje.

- **Svaka akademija i fakultet treba osnovati Ured za međunarodnu suradnju i znanstvene projekte.** Na čelu Ureda treba biti akademska osoba (nikako jedan od sadašnjih prodekana), ali svaki ured, ovisno o potrebama i veličini, mora imati na raspolaganju i administrativnu osobu/e. Ako nije moguće imenovati takvu osobu/e između sadašnjih uposlenika, otvaranje takvog mjesta treba biti prioritet kod prvog sljedećeg natječaja. Osobe zadužene za međunarodnu suradnju moraju vladati engleskim, a po mogućnosti i nekim drugim stranim jezikom.

Rok izvršenja: Kraj 2007.
Nositelji: Sve akademije i svi fakulteti

- potrebno je predvidjeti **adekvatno povećanje djelatnika u Sveučilišnom uredu** za međunarodnu suradnju te djelatnika u Uredu za znanost koji će pratiti povećanje aktivnosti obaju ureda.

Rok izvršenja: Predvidjeti dinamiku u jesen 2007, provoditi postupno.
Nositelji: Prorektor za međunarodnu suradnju i međuinstitucijsku suradnju i prorektorica za znanost, širi i uži kolegij

- Sveučilišni Ured za međunarodnu suradnju **organizirat će radionice/tečajeve za administrativno osoblje na akademijama i fakultetima.** Ohrabruje se kraće stažiranje administrativnog osoblja u središnjem uredu.

Rok izvršenja: Započeti odmah i kontinuirano nastaviti
Nositelj: Ured za međunarodnu suradnju

- Djelatnicima uključenim u poslove međunarodne suradnje omogućit stjecanje iskustava u uredima europskih sveučilišta i fakulteta s uspješnom i velikom međunarodnom razmjenom.

Rok izvršenja: Započeti odmah i kontinuirano nastaviti
 Nositelji: Ured za međunarodnu suradnju i sve akademije i fakulteti

8. Donijeti **odluke** vezane uz **upis stranih studenata na redoviti studij na Sveučilištu u Zagrebu**. To pridonosi internacionalizaciji, kvaliteti, slici i rangu Sveučilišta.

- Odrediti gornju granicu školarine za strane studente u iznosu najviše školarine za domaće studente na istom programu
- Fakulteti/akademije trebaju definirati poželjan udio stranih studenata, te koje studente prvenstveno želimo (BA, MA ili DR) i iz kojih područja (geografski prioritati)
- Predložiti mjere koje će povećati broj stranih studenata (sudjelovanje na svjetskim sajmovima, zapošljavanje novih djelatnika, IT podršku)

Rok izvršenja: Jesen 2007.
 Nositelji: Fakulteti/akademije, Senat, Ured za međunarodnu suradnju.

Zagreb, 26. lipnja 2007.